

Program „Opieka 75+” 2018 – pytania i odpowiedzi

1. Jakiej grupie osób udzielane jest wsparcie w ramach programu?

W ramach programu udzielane jest wsparcie osobom samotnym w wieku 75 lat i więcej, zamieszkującym gminy do 40 tys. mieszkańców.

2. Jakie gminy mogą ubiegać się o dotacje w ramach programu?

Gminy: wiejskie, miejskie, miejsko – wiejskie, do 40 tys. mieszkańców, jeżeli samorządy świadczą usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze samodzielnie.

Świadczenie usług samodzielnie oznacza, że gminy realizują usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze przez osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę.

3. Czy do liczby mieszkańców gminy należy wliczać również osoby zameldowane w gminie na pobyt czasowy?

Gmina, która chce przystąpić do programu bierze pod uwagę wyłącznie liczbę mieszkańców zameldowanych w gminie na pobyt stały na dzień 31 grudnia 2017 r.

4. Co należy rozumieć pod pojęciem „osoby samotnej” ujętej w programie?

Za osobę samotną, zgodnie z art. 6 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej, uznaje się osobę samotnie gospodarującą – prowadzącą jednoosobowe gospodarstwo domowe.

5. Jak należy liczyć zapotrzebowanie na środki finansowe w ramach programu dla osób, które kończą 75 lat?

W przypadku osób, które kończą 75 lat, zapotrzebowanie na środki finansowe w ramach programu należy liczyć od dnia ukończenia przez nie 75 lat.

Np. jeżeli osoba ukończyła 75 lat w dniu 15 marca 2018 r., zapotrzebowanie na środki może być liczone od dnia 15 marca 2018 r.

6. Na co można przeznaczyć środki z programu?

Środki finansowe z programu mogą być przeznaczone wyłącznie na:

1. zwiększenie liczby godzin usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób, które już korzystają z takich usług (lub korzystały z nich w ostatnim roku) lub
2. na dofinansowanie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób, które dotychczas ich nie otrzymywały.

7. Czy gmina, która przystąpi do programu musi realizować wszystkie zadania, na które są przeznaczone środki?

Gmina może wybrać tylko jedno z zadań lub jednocześnie realizować oba.

8. Czy gmina może uzyskać dofinansowanie z programu na świadczenie usług opiekuńczych w ramach prac społecznie użytecznych?

Nie, gmina nie może uzyskać dofinansowania z programu na świadczenie usług opiekuńczych realizowanych w ramach prac społecznie użytecznych.

Gmina, w ramach programu, może skorzystać z dofinansowania, jeżeli dane świadczenie realizuje samodzielnie (*patrz pkt 2*).

9. Czy gmina może uzyskać dofinansowanie jeżeli nie zwiększy zatrudnienia osób?

Tak, gmina może uzyskać dofinansowanie w ramach programu, bez konieczności zwiększania zatrudnienia.

10. Czy gmina może uzyskać dofinansowanie jeżeli nie zwiększy liczby godzin usług opiekuńczych?

Zgodnie z rozdziałem V pkt 2 programu, środki finansowe z programu mogą być przeznaczone na:

1. zwiększenie liczby godzin usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób które już korzystają z takich usług (lub korzystały z nich w ostatnim roku);
2. dofinansowanie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób, które dotychczas ich nie otrzymywały.

Każdy z wyżej wymienionych punktów, wymaga zwiększenia liczby godzin usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

W związku z powyższym, gmina nie może uzyskać dofinansowania, jeżeli nie zwiększy liczby godzin usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

11. W przypadku zwiększenia liczby godzin dla osoby samotnej w wieku 75 lat i więcej zwiększy się również tej osobie odpłatność za usługi opiekuńcze do Gminy zgodnie z uchwałą Rady Gminy dotyczącej odpłatności. Czy odpłatność za dodatkowe godziny wpłacane do Gminy przez tą osobę samotną będzie również dofinansowywane z programu?

Zależy to od decyzji administracyjnej wydanej osobie korzystającej z usług opiekuńczych. Jeżeli osoba ta zostanie zwolniona z odpłatności to nie będzie wносиła do kasy gminy dodatkowych opłat. Gmina powinna zwrócić uwagę, że uchwała w sprawie odpłatności za usługi opiekuńcze dotyczy również osób samotnych z niskimi dochodami. Wobec tego odpłatność za dodatkowe godziny usług powinna odpowiadać możliwościom takich osób. Odpłatność za usługi nie może być dofinansowana z programu „Opieka 75+”.

12. Jeżeli osobie, która w tej chwili ma przyznane 4 godziny usług dziennie, zwiększymy liczbę godzin usług o 2 godziny (łącznie 6 godzin przyznanych usług), to dofinansowanie w ramach programu w wysokości 50% jest liczone z 6 godzin, czy z 2 godzin przyznanych dodatkowo?

Tylko z 2 godzin, które zostały przyznane w ramach programu „Opieka 75+”.

13. Czy dofinansowanie będzie również obejmować 50% kosztów osoby zatrudnionej na etat?

W programie jest mowa o kosztach realizacji zadania w wymiarze dodatkowych godzin. Zatem dodatkowe zatrudnienie może być dofinansowane do 50 %.

14. Czy starsze małżeństwo, w którym zarówno mąż i żona są powyżej 75 roku życia i wymagają opieki w formie usług opiekuńczych, może skorzystać z programu?

Z programu „Opieka 75+” mogą skorzystać osoby samotnie gospodarujące. Jeżeli ww. małżeństwo prowadzi dwa oddzielne gospodarstwa domowe – to mogą skorzystać z programu „Opieka 75+”.

15. Czy przyznanie dodatkowych godzin będzie wymagało odrębnej decyzji?

Nie można przyznać usług opiekuńczych bez decyzji administracyjnej, zatem bez dodatkowej decyzji nie można będzie przyznać dodatkowych usług opiekuńczych, ponieważ program „Opieka 75+” nie wstrzymuje działania przepisów o pomocy społecznej.

16. Co obejmuje dofinansowanie przyznawane w ramach programu „Opieka 75+”, a tym samym co liczyć do kosztów usług opiekuńczych za 1 godzinę brutto brutto.

Program jest dofinansowaniem kosztów realizacji zadania, zatem obejmuje koszty zatrudnienia pracownika, tj. wynagrodzenie brutto brutto wraz z pochodnymi.

Do kosztów zatrudnienia pracownika nie należy wliczać:

- funduszu socjalnego,
- ekwiwalentu za ubranie służbowe,
- dodatkowych wynagrodzeń rocznych (tzw. trzynastek),
- nagród jubileuszowych,
- odpraw emerytalnych,
- i innych świadczeń uznaniowych, które może przyznać pracodawca.

W związku z powyższym w dziale IVB „Planowane wydatki w budżecie gminy na usługi opiekuńcze na rok 2018” należy uwzględnić wyłącznie koszty obowiązkowe po stronie pracownika i pracodawcy.

Z kolei w dziale VB „Przewidywany koszt za jedną godzinę usługi – brutto brutto w roku 2018”, na potrzeby programu „Opieka 75+”, stanowi koszt brutto brutto.

17. W jaki sposób rozliczyć koszty usług opiekuńczych: czy na podstawie wyliczonego kosztu usług tj. wydatki poniesione przez Gminę dzielone przez liczbę wypracowanych godzin, czy rozliczać wydatki na wynagrodzenie każdej opiekunki, która świadczyła usługi opiekuńcze u osoby, która była objęta pomocą w ramach programu „Opieka 75+” 2018 (czasami będzie to jedna godzina usług opiekuńczych).

Rozliczanie kosztów usług opiekuńczych za rok 2017, należy wyliczyć poprzez podzielenie środków wydatkowanych przez gminę na usługi opiekuńcze w zł w roku 2017 przez liczbę godzin usług opiekuńczych ogółem przyznanych przez gminę w roku 2017.

Należy pamiętać, aby w ramach środków wydatkowanych w roku 2017 uwzględniać wyłącznie koszty obowiązkowe po stronie pracownika i pracodawcy tj. wynagrodzenie brutto – brutto, a w przypadku liczby godzin przyznanych uwzględniać wyłącznie godziny robocze, które zostały faktycznie przepracowane.

18. Czy w przypadku konieczności zatrudnienia opiekunki należy ją “przypisać” stricte do osób objętych programem czy można będzie finansować wymiary etatów którejkolwiek z zatrudnionych dotychczas opiekunek, jeśli świadczyłyby usługi dla osób objętych programem? Dla organizatora tych usług i jednocześnie pracodawcy istotnym jest, aby zapewnić usługi wszystkim osobom, którym je przyznano więc w przypadku czasowego zmniejszenia obsady spowodowanego urlopami bądź zwolnieniami lekarskimi opiekunek konieczne jest organizowanie zastępstw w środowisku, co

w sytuacji przypisania podopiecznych z programu jednej opiekunce stanowiłoby trudność w przypadku jej absencji.

„Przypisanie” opiekunek do konkretnych biorców usług wspieranych z programu nie leżałoby w interesie beneficjentów pomocy społecznej z przyczyn – jak w pytaniu. Jeżeli dotychczas zatrudnione opiekunki mogłyby zapewnić dodatkowe usługi z programu „Opieka 75+” to nie jest konieczne dodatkowe zatrudnienie.

19. W przypadku gdy osoba – podopieczna ponosiła odpłatność za usługę a usługa będzie dofinansowana z programu "Opieka 75+", czy odpłatność od tej osoby będzie dochodem Gminy, czy budżetu Państwa.

To nie powinien być dochód budżetu Państwa; nie ma tytułu do tego.

20. Czy wskazana w tabeli zapotrzebowania "Liczba pracowników zatrudnionych do realizacji usług opiekuńczych w przeliczeniu na pełne etaty" (poz. 20, 23) powinna być podana w ujęciu średniorocznym czy według stanu na koniec grudnia 2017 r.? (cz. V)

Powinna być podana w ujęciu średniorocznym. Informacja podana na koniec roku może nie ukazywać rzeczywistej skali zapotrzebowania, a jedynie wg stanu wiedzy na ostatni dzień roku.

21. W 2017 r. usługi opiekuńcze dla osób w wieku 75 lat i więcej świadczone były przez różnych pracowników, którzy otrzymują zróżnicowane wynagrodzenie, czy wartość w tabeli IVA kolumna 2 „wydatki poniesione przez gminę na usługi opiekuńcze dla osób w wieku 75 lat i więcej w roku 2017” mogą zostać wyliczone proporcjonalnie do udziału liczby godzin świadczonych usług na rzecz osób w wieku 75 lat i więcej w ogólnej liczbie świadczonych usług”.

Wysokość wydatków poniesionych przez gminę na usługi opiekuńcze dla osób w wieku 75 lat i więcej ogółem w roku 2017 może zostać wyliczona proporcjonalnie do udziału liczby godzin świadczonych usług na rzecz osób w wieku 75 lat i więcej w ogólnej liczbie świadczonych usług.

22. Tabela V „Koszt za jedną godzinę usługi – brutto brutto” – czy należy wpisać kwotę wynikającą z podzielenia środków wydatkowanych w 2017 roku z tabeli IVA przez liczbę godzin przypadających do przepracowania w 2017 r. zgodnie z wymiarem czasu pracy, czy też należy wziąć pod uwagę tylko godziny przepracowane i nieprzepracowane opłacane ze środków pracodawcy (nr. urlopy wypoczynkowe, chorobowe za które pracownik otrzymał wynagrodzenie chorobowe) z pominięciem godzin nieprzepracowanych za które pracownik otrzymał np. zasiłek chorobowy finansowany ze środków ZUS?

W tabeli V „Koszt za jedną godzinę usługi (...)” należy brać pod uwagę wyłącznie godziny robocze, które zostały faktycznie przepracowane (nie należy wliczać urlopów wypoczynkowych).

23. Czy w związku z tym, że do realizacji usług w ramach programu planujemy zatrudnić 1 osobę na pełen etat od marca 2018 r. w tabeli VB liczba osób i etatów ma być przeliczona proporcjonalnie do liczby miesięcy zatrudnienia, czyli 0,83 osoby i etatu?

W tabeli VB, kolumna 2, należy podać liczbę osób w przeliczeniu na pełne etaty w roku 2018. Zatem w ww. przypadku, pomimo iż zatrudnienie zaplanowane jest od marca 2018 r., osoba liczona jest jako 1 etat i tak należy ją uwzględnić w tab. V2, kolumna 2.

24. Czy w tabeli IVC „Zapotrzebowanie na środki z rezerwy celowej w ujęciu półrocznym (kwota zł)” należy wpisać wyłącznie zapotrzebowanie na środki finansowe w ramach programu „Opieka 75+” w wysokości 50%

Tak.

25. Kto może składać do urzędów wojewódzkich informację o zapotrzebowaniu na środki z rezerwy celowej budżetu państwa na dofinansowanie realizacji usług w ramach programu „Opieka 75+” w marcu 2018 r.?

Zapotrzebowanie na środki z budżetu państwa na dofinansowanie realizacji usług w ramach programu „Opieka 75+” w marcu br. mogą składać następujące gminy:

1. Gminy do 20 tys. mieszkańców, które świadczą usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze samodzielnie, a które nie zgłosiły zapotrzebowania na środki finansowe w I turze zapotrzebowania, która miała miejsce na przełomie grudnia 2017/stycznia 2018;
2. Gminy do 40 tys. mieszkańców, które świadczą usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze samodzielnie.

Gminy mogą składać zapotrzebowanie od dnia 5 marca 2018 r., tj. od dnia zatwierdzenia zmiany programu „Opieka 75+” przez Panią Minister Rodziny Pracy i Polityki Społecznej Elżbietę Rafalską.

Gminy wymienione powyżej składają zapotrzebowanie na na okres marzec (licząc od dnia 5 marca) – czerwiec 2018 oraz na okres lipiec – grudzień 2018, które będzie podlegać weryfikacji w maju 2018 r.

Gminy, które złożyły zapotrzebowanie na środki finansowe w ramach programu „Opieka 75+” w I turze zapotrzebowania **nie wypełniają (ponownie) zapotrzebowania.**

Gminy te mogą korygować zapotrzebowanie złożone na okres styczeń – czerwiec 2018 r. lub je wycofać zgłaszając to pisemnie właściwemu Wojewodzie.

Zapotrzebowanie za okres lipiec – grudzień 2018 nie podlega korekcie. Weryfikacja zapotrzebowania zgłoszona przez gminy na okres lipiec – grudzień będzie miała miejsce w maju 2018 r. i dotyczyć będzie wszystkich gmin, które są adresatami programu „Opieka 75+”.